

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj), soudkyně JUDr. Veroniky Burianové a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: F. A. S., státní příslušnost X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D.
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha

proti
žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2023, č. j. MV-48813-4/SO-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2023, č. j. MV-48813-4/SO-2023 a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 26. 1. 2023, č. j. OAM-31903-21/DP-2022, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci náklady řízení ve výši 19.123 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph. D., advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2023, č. j. MV-48813-4/SO-2023, kterým žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 26. 1. 2023, č. j. OAM-31903-21/DP-2022. Tímto prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a s § 37 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobce na území.

II.

Žaloba

2. Žalobce má za to, že správní orgán pochybil, když jeho případ subsumoval pod skutkovou podstatu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Správní orgány rozhodly o neprodloužení dlouhodobého pobytu žalobce, aniž by komplexně zhodnotily jeho případ. Relevantní skutečnosti byly buďto opomenuty, nebo jim v kontextu případu žalobce nebyla přisouzena adekvátní váha.
3. Předně je třeba zdůraznit, že výklad neurčitého právního pojmu, jakým „jiná závažná překážka“ bezpochyby je, je povinností správního orgánu. Tento výklad pak musí být adekvátní, musí obstát v kontextu zbytku právního řádu, stejně jako v kontextu konkrétního případu, na něj je aplikován. Při výkladu neurčitého správního orgánu však není dán prostor pro správní uvážení, jak chybně uvádí žalovaná na str. 9 napadeného rozhodnutí. Žalovaná poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“) ze dne 19. 1. 2012, č. j. 9 As 80/2011-69, konkrétně část, kde Nejvyšší správní soud uzavřel, že: „Správní rozhodnutí jako individuální správní akt má předně jeho adresátu na podkladě konkrétních individualizovaných okolností případu ozřejmit, na základě jakých úvah dospěl správní orgán k danému výsledku řízení a jaká konkrétní skutková zjištění jej vedla k podřazení jednání účastníka řízení pod danou skutkovou podstatu. Není však již povinností správního orgánu, aby ve svém rozhodnutí v obecné rovině rozebíral naplnění skutkové podstaty daného ustanovení bez souvislosti s vydávaným rozhodnutím, a v rámci správního rozhodnutí se tak zaobíral obecnými dopady tohoto ustanovení do aplikační praxe.“ V kontextu daného rozhodnutí se však jedná pouze o konstatování, že správní orgán není povinen určitý právní pojem v rozhodnutí obecně vymezit, a to v reakci na konkrétní námitku stěžovatele v tehdy posuzovaném případě. Žádným způsobem nelze z citovaného rozsudku dojít k závěru, že by snad měl správní orgán volné ruce při úvaze, jakým způsobem bude dané ustanovení aplikovat, jak tvrdí žalovaná. Je pravdou, že zákon o pobytu cizinců často kombinuje neurčité právní pojmy s prvkem správního uvážení, a to často v případech s určitým humanitárním prvkem (příkladmo lze zmínit např. § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců: „Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit (...),“ kdy neurčitý právní pojem „odůvodněný

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

případ“ je doplněn o prvek správního uvážení, jak vyplývá z užití slova „může“). Komplex ustanovení § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců však prvek správního uvážení neobsahuje.

4. Žalobce v průběhu celého správního řízení nepopíral, že formálně v období od 17. 5. 2022 do 9. 9. 2022 (tedy necelé 4 měsíce) skutečně nebyl účasten studia ve smyslu § 64 zákona o pobytu cizinců. Popsal a doložil však skutečnosti, pro které k tomu došlo. Tyto skutečnosti potom eliminují závažnost jeho jednání, které poté dle názoru žalobce nepředstavuje překážku k prodloužení jeho dlouhodobého pobytu za účelem studia ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců.
5. Je třeba zdůraznit, že žalobce má skutečný zájem o studium, což lze doložit mimo jiné z výpisů o plnění studijních povinností během jeho současného studia na Lékařské fakultě v Plzni, které žalobce dokládal k žádosti o přiznání odkladného účinku, a na které se plně odkazuje. Studium na Univerzitě Karlově v Hradci Králové původně nezvládal, neboť přecenil úroveň své češtiny. Následně chtěl studovat na Univerzitě Pardubice obor Farmakologie a medicínální materiály, tedy obor příbuzný medicíně, který je však z jazykového hlediska snazší, neboť klade větší důraz na technické vědy. V lednu 2022 (tedy v průběhu zkouškového období) však žalobce zasáhla osobní tragédie, neboť byl zničen jeho domov v S. a jeho matka se stala na několik měsíců nezvěstnou, než se ozvala z Turecka, kam uprchla. Žalobce tak svou pozornost směřoval na hledání své matky s pomocí známých, příbuzných a neziskových organizací, trpěl psychickými problémy ze strachu o matku (jak doložil žalované lékařskou zprávou z března 2022, kdy byl s akutní panickou atakou odvezen na pohotovost) a s plněním studijních povinností se dostal do takového prodlení, že toto již nebylo možné zhojit. Poté, co se dověděl, že je jeho matka v bezpečí (byla v Turecku přijata jako uprchlík, což žalobce dokládá fotografií průkazu, který jí byl vystaven), rozhodl se přihlásit na přijímací zkoušky na Lékařskou fakultu v Plzni, vrátil se ke svému původnímu záměru, tedy studovat medicínu a stát se lékařem, a v mezidobí tvrdě pracoval na zdokonalování českého jazyka. Český jazyk nyní žalobce ovládá velice dobře, o čemž se mohl ostatně přesvědčit i správní orgán I. stupně, pokud by prováděl výslech žalobce nebo případně ústní jednání. Přijímací zkoušky úspěšně složil, ke studiu byl přijat a v době podání této žaloby mu chybí poslední zkouška z Lékařské genetiky a biologie (zápočet již složil), aby dokončil první ročník. Jakkoliv tedy studium žalobce neprobíhá zcela bez problémů, žalobce prokázal motivaci, houževnatost a pevné odhodlání získat vysokoškolské vzdělání. Rovněž prokázal, že na studium má dostatečné předpoklady, neboť přijímací zkoušky na lékařské fakulty složil úspěšně dvě (úspěšné složení přijímací zkoušky není ani zdaleka samozřejmostí) a v současné době bez komplikací téměř dokončil první ročník s průměrem 1,67.
6. Správní orgán I. stupně však tyto skutečnosti adekvátně nezohlednil. Žalovaná pak rozhodnutí správního orgánu I. stupně pouze přejala, a to za užití značně nepřiléhavých argumentů, které opřela o stejně nepřiléhavou judikaturu, zčásti užitou již správním orgánem I. stupně. Na případ účastníka řízení nelze bez dalšího přenést názor, který ohledně užití neurčitého správního pojmu „jiná závažná překážka“ pronesl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 2 Azs 325/2020-33, na který poukazuje žalovaná. V části rozsudku, který cituje, stojí, že: „U případů, kdy cizinec pobývá na území ČR za účelem studia, je totiž třeba přísně trvat na tom, aby hlavním účelem pobytu (časově i mírou intelektuální investice) bylo uskutečnění studia a aby aktivity jiné (podnikání, závislá činnost, jiná výdělečná činnost či prosté pobývání na území a žití například z úspor

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

či ze zahraničních příjmů) byly pouze doplňkem skutečného a vážně míněného studia. Časté střídání studijních oborů či studium vyžadující jen malou časovou a intelektuální investici cizince může být vážným signálem, že účel jeho pobytu není ve skutečnosti naplňován a že je zástěrkou pro účely jiné. Studium zdánlivé či fakticky „vedlejší“ se nesmí stát nekontrolovanou vstupenkou cizinců na území ČR a prostředkem získání navazujícího povolení k pobytu za jinými účely (podnikání, zaměstnání aj.). Právo pobývat na území ČR za účelem studia mají mít jen a pouze takoví cizinci, kteří, jak již bylo výše podrobněji rozebráno, skutečně a vážně studují.“ Dané rozhodnutí se týká případu, kdy cizinec vyvíjel ke studiu rozsáhlou vedlejší činnost v podobě podnikání. Současně se pokoušel účel pobytu změnit na dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, čímž dával najevo, jakou činnost na území považuje za „hlavní“. U žalobce však žádná takováto okolnost dána není a nebyla ani ze strany správních orgánů tvrzena. Rovněž je třeba odmítnout, že by studium žalobce jakýmkoliv způsobem zastíralo jiný účel pobytu, neboť studium na lékařských fakultách se k tomuto účelu zdaleka nehodí. Nelze říci, že by studium na lékařské fakultě vyžadovalo „jen malou intelektuální a časovou investici“. Studium na lékařských fakultách je rovněž podmíněno těžkými přijímacími zkouškami a uchazeči o studium čelí tvrdé konkurenci ze strany ostatních uchazečů. Pakliže by zájem žalobce o studium nebyl opravdový, na území České republiky se mu nabízí dostatečné množství veřejných vysokých škol se studijními obory bez přijímacích zkoušek, i dostatečné množství soukromých vysokých škol. Ačkoliv jde tedy se závěry shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 325/2020-33 v obecné rovině souhlasit, v daném případě se jednalo o flagrantní a vědomé obcházení zákona ze strany cizince. Příklad žalobce nevykazuje ani zdaleka srovnatelnou závažnost.

7. Zcela nepřiléhavý je pak odkaz žalované na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 4 Azs 248/2017-37, který se týkal nevydání zaměstnanecké karty z důvodu toho, že cizinec nesplňoval předpoklady pro výkon práce na volném pracovním místě uvedeném v žádosti o zaměstnaneckou kartu. Závěry, které zde učinil Nejvyšší správní soud, nelze analogicky vůbec přenášet na případ žalobce, a to z důvodu propastných rozdílů mezi dlouhodobým pobytem za účelem studia dle § 42d zákona o pobytu cizinců a dlouhodobým pobytem ve formě zaměstnanecké karty dle § 42g zákona o pobytu cizinců. Zaměstnanecká karta (ve své standardní duální formě) představuje kombinaci povolení k pobytu na území ČR s povolením k práci na individuálně určeném pracovním místě (tzn. konkrétní pracovní pozici u konkrétního zaměstnavatele s konkrétními parametry dle zákoníku práce, označené evidenčním číslem v evidenci volných pracovních míst). Pakliže jeden nebo více z těchto parametrů nejsou splněny, nebo pakliže žadatel nemůže na danou pracovní pozici nastoupit (např. z důvodu toho, že nesplňuje odborné předpoklady), tak tento nedostatek má skutečně objektivní povahu a nelze zhojit (s výjimkou změny obsahu žádosti, která však má za cíl kompletní nahrazení požadovaného pracovního místa). Pokud např. zanikne způsobilost práci vykonávat nebo zanikne pracovní pozice, na kterou je karta požadována/vydána, představuje to objektivní překážku pro vydání zaměstnanecké karty. Požadavky kladené na držitele a žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia nejsou ani zdaleka tak rigidní. Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia není vydáváno za účelem jednoho konkrétního studia, není zde vyloučena změna oboru či dokonce poskytovatele vzdělávacích služeb. Nelze tak analogicky srovnávat studium na vysoké škole a pracovní místo v kontextu žádosti o zaměstnaneckou kartu. Zatímco situace popsaná ve shora citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 248/2017-37 skutečně brání správnímu orgánu vydat zaměstnaneckou kartu, i kdyby třeba správní orgán sebevíce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

chtěl, jednání žalobce v jeho případě nemusí bez dalšího představovat jinou závažnou překážku ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Slovy žalované, v případě řešení rozsudkem č. j. 4 Azs 248/2017-37 „cizinec nemůže plnit účel pobytu předpokládaný zaměstnaneckou kartou, tj. být zaměstnán na daném pracovním místě.“ Žalobce však účel studia plnit může a taky jej plní. Neplnil jej pouze po přechodnou dobu, z omluvitelných a lidsky pochopitelných důvodů a znovu s jeho plněním sám a z vlastní vůle započal v době, kdy jeho dlouhodobý pobyt za účelem studia byl stále platný.

8. Právě lidsky pochopitelná situace žalobce a jeho následná snaha situaci napravit výrazně snižují závažnost jeho jednání, a nepředstavují tak dle jeho názoru překážku k prodloužení jeho dlouhodobého pobytu. K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 8. 2015, č. j. 8 Azs 145/2014-97, podle něhož „nikoliv každé neplnění účelu pobytu automaticky představuje závažnou překážku pro prodloužení pobytu cizince na území.“ V rozsudku ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 166/2019-27, na který odkazuje i sama žalovaná, dále Nejvyšší správní soud uvedl: „Dojde-li správní orgán k závěru, že žadatel o povolení k dlouhodobému pobytu účel dříve povoleného pobytu neplnil, nelze toto neplnění účelu automaticky považovat za jinou závažnou překážku pobytu cizince na území a jeho žádost tak automaticky zamítnout. Neplní-li cizinec – žadatel o povolení k dlouhodobému pobytu účel dříve povoleného pobytu, správní orgán podle § 37 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 46 odst. 1 zákona o pobytu cizinců zruší platnost uděleného povolení. Zákonodárce v § 37 odst. 1 písm. b) výslovně uvádí jako důvod pro zrušení uděleného povolení právě neplnění účelu. Oproti tomu v situaci, kdy cizinec, který hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, požádá o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu, správní orgán toto povolení neudělí, jestliže je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území [§ 56 odst. 1 písm. j) ve spojení s § 46 odst. 1 zákona o pobytu cizinců]. Toto ustanovení však výslovně neplnění účelu jako důvod pro neudělení nového povolení k dlouhodobému pobytu neuvádí. (...) Nejvyšší správní soud přitom dříve ve svých rozhodnutích shledal neplnění účelu pobytu jako existenci jiné závažné překážky pobytu cizince na území např. v situaci, kdy tento účel nebyl plněn po „většinu doby“ povoleného pobytu. (...) Závěr o nenaplňování účelu, pro který bylo cizinci povolení k dlouhodobému pobytu uděleno, však automaticky nesvědčí o existenci jiné závažné překážky pobytu cizince na území. Jinak řečeno – skutečnost, že cizinec neplní účel povoleného pobytu, neznamená povinnost správního orgánu povolení k dlouhodobému pobytu neudělit. S ohledem na nezbytnost posuzování všech skutkových okolností případu je nutné zohlednit, zda konkrétní jednání cizince spočívající v neplnění účelu povoleného pobytu skutečně představuje jinou závažnou překážku pobytu cizince na území. Již ze samotné dikce zákona je pak zřejmé, že zákonodárce neměl na mysli jakékoliv pochybení či jednání, které je v rozporu s právním řádem České republiky, ale pouze takové, které představuje „závažnou překážku.“ Musí jít tedy o jednání natolik závažné, že další prodloužení či vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu neumožňuje.“ Jednání žalobce, které spočívá ve čtyřměsíční době, kdy nestudoval, nejde považovat za natolik závažné, aby představovalo překážku pro prodloužení dlouhodobého pobytu. To platí zejména, uvažíme-li, že žalobce se v té době zdokonaľoval v češtině a skládal přijímací zkoušky, ve kterých nakonec i uspěl. Ani to, že ve svých studiích nečinil dle žalované dostatečný pokrok, nelze samo o sobě považovat za závažnou překážku, která čin pobyt žalobce na území nežádoucím. Žalobce velice konkrétně vysvětlil i doložil důvody, které ho k tomu vedly – přecenění vlastních jazykových schopností v případě prvního studia a tragédie v zemi původu, která vyústila v dočasnou nezvěstnost jeho matky, v případě jeho druhého studia. Žalobce po celou dobu svého pobytu vykazuje

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

snahu svou situaci adekvátně řešit. Pokud vyjdeme z toho, jak probíhá jeho současné studium, je vidět, že se mu daří překážky v jeho cestě k vysokoškolskému vzdělání překonávat. Žalobce svou studijní situaci stabilizoval, jeho rodina je nyní v bezpečí a jediné, co jej nyní ohrožuje v cestě k titulu doktora medicíny, je potenciální neprodloužení jeho dlouhodobého pobytu (k tomuto více viz poslední žalobní bod).

9. Nezákonnost rozhodnutí je způsobena rovněž nesprávným postupem správního orgánu I. stupně, který chyboval při opatřování podkladů pro rozhodnutí, resp. vycházel z neúplných skutkových zjištění. Žalovaná pak tuto vadu nijak nezhojila a postup správního orgánu I. stupně bez dalšího přijala. Pochybení v této oblasti jsou dvojí:
10. Zprvce správní orgán I. stupně odmítl zohlednit současný postup žalobce ve studiu. Žalobce byl vyzván k seznámení se s podklady a vyjádření se k nim v průběhu zkouškového období. Tehdy namítal, že by bylo dobré vzít v potaz jeho současné studium, a žádal přerušení řízení nejdéle do konce zkouškového období zimního semestru akademického roku 2022/2023 (v době zaslání vyjádření se jednalo o dobu 34 dní), aby mohl doložit svůj postup ve studiu. Žalobce si tehdy byl samozřejmě sám vědom toho, že se na zkoušky připravuje a že některé má již za sebou, ale jejich výsledky nejsou zapsány v systému. Žádal tak o možnost tuto skutečnost správnímu orgánu doložit, přičemž důvod i dobu přerušení specifikoval dostatečně precizně. Správní orgán I. stupně mu tak měl umožnit průběh jeho studia doložit. Otázka aktuálního průběhu studia žalobce byla již v době vydání rozhodnutí relevantní ze dvou důvodů – měla vypovídací hodnotu ohledně toho, jak moc vážně žalobce své studium myslí a jestli má předpoklady pro studium medicíny, což bylo správním orgánem I. stupně zpochybňováno. Otázka průběhu aktuálního studia je dále relevantní skutečností pro posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí na soukromý život žalobce (jak bude popsáno v posledním žalobním bodu).
11. Dále správní orgán I. stupně chyboval, když bez dalšího uzavřel, že žalobce se může vrátit za otcem do Saudské Arábie, odkud přicestoval na území České republiky. Takováto skutečnost nemá oporu ve správním spisu, jehož součástí je i nafočený pas žalobce. Správní orgán I. stupně se měl a mohl žalobce dotázat, jakými oprávněními k pobytu mimo zemi původu žalobce disponuje. Mohl tak učinit buďto v rámci výslechu, který za účelem posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí mohl nařídit, případně mohl žalobce vyzvat k součinnosti, aby jiná pobytová oprávnění doložil. Takovýto postup se jevil obzvláště vhodný za situace, kdy žalobce sám namítal, že se nemůže vrátit do země původu (tedy do Sýrie), z čehož nepřímo plyne, že žalobce v současnosti nemá jinou alternativu.
12. Ve světle výše uvedeného žalobce zdůrazňuje, že není myslitelné, aby v průběhu řízení sám bez vyzvání uvedl veškeré okolnosti, které by mohly být pro rozhodování relevantním podkladem. Žalobcova žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia dle § 44a zákona o pobytu cizinců netrpěla vadami a byly k ní připojeny všechny podstatné náležitosti. V případě, že správní orgán měl za to, že žádosti nelze z toho či onoho důvodu vyhovět, měl žalobce vyslechnout a doplnit spisový materiál o všechna podstatná skutková zjištění. Jen takovým způsobem mohou správní orgány v řízení dostat povinnosti zakotvené v § 46 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Na tomto závěru ničeho nemění ani fakt, že správní orgán rozhodoval v řízení o žalobcově žádosti. Uvedené výstižně popsal Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016-81: „Soud k této námitce uvádí, že řízení o žádosti podle zákona o pobytu cizinců lze rozdělit na dvě části. V části první je cizinec po podání žádosti vyzván k předložení příslušných dokladů. Poté, kdy cizinec na základě výzvy správního orgánu určité doklady předloží,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zjišťuje správní orgán, zda doklady předložené k žádosti umožňují rozhodnout o žádosti. V případě, že požadované doklady nejsou doloženy nebo jsou nedostatečné, přesouvá se správní řízení do části druhé. Ve druhé části správní orgán zjišťuje, zda je či není rozhodnutí (tedy rozhodnutí o zamítnutí žádosti) přiměřené a je povinen tuto přiměřenost zkoumat i ve vztahu k tvrzením žalobce. Dle konstantního názoru zdejšího soudu je v případě řízení o pobytu cizince pro zjištění skutkového stavu v souvislosti s přiměřeností rozhodnutí důležitý výsledek cizince, neboť cizinec je neznalý práva a jazyka.“ Krajský soud v Plzni zde de facto řízení o žádosti, kde správní orgán musí v případě zamítavého rozhodnutí obecně posuzovat přiměřenost dopadu rozhodnutí (zde na soukromý a rodinný život cizince), rozdělil na dvě fáze. V případě, že správní orgán z nějakého důvodu nechce žádosti vyhovět, dostává se řízení do fáze druhé, kde se mnohem silněji uplatní zásada materiální pravdy, a kde správní orgán musí iniciovat zjištění rozhodných skutečností. V takovém případě je v pak na cizinci, aby správnímu orgánu poskytl součinnost při zjišťování těchto skutečností. Závěr Krajského soudu v Plzni de facto převzal a aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 7. 2020, č. j. 6 Azs 161/2020-45, uvedené však korigoval v tom smyslu, že „Z uvedené citace je zřejmé, že krajský soud nepovažoval výsledek stěžovatele za obligatorní součást řízení, těžiště jeho sdělení spočívalo v nutnosti dát účastníkovi řízení možnost, aby se vyjádřil ke své soukromé a rodinné situaci a poskytl správnímu orgánu součinnost ve vztahu k posouzení přiměřenosti zásahu možného negativního rozhodnutí do jeho života.“ Právě takovouto možnost správní orgán I. stupně žalobci neposkytl. Nelze předpokládat, že cizinec bude předjímat zamítavé rozhodnutí, pokoušet se „číst správnímu orgánu myšlenky“ a i bez vyzvání preemptivně dokládat veškeré myslitelné skutečnosti. Tím méně lze takovýto průběh předpokládat v řízení o formálně bezvadné žádosti, kde zamítavým důvodem se ukáže být zákonné ustanovení obsahující neurčitý právní pojem. Žalobce navíc v tomto ohledu nebyl zcela nečinný – nepřiměřenost rozhodnutí sám namítal již ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí, kde zdůrazňoval zničení jeho domova v Sýrii. To, že nedisponuje oprávněním pobývat v Saudské Arábii, explicitně neuváděl, neboť nepředpokládal, že správní orgán I. stupně se toto bude domnívat, aniž by k tomu existoval podklad ve spisovém materiálu.

13. Výše uvedený postup je zcela v rozporu se zásadou materiální pravdy zakotvenou v § 3 správního řádu, neboť (1) žalobci bylo postupem správního orgánu zabráněno, aby doložil, že studium není pouhou vedlejší činností a (2) nebyla mu dána šance prokázat dopad, jaký by rozhodnutí mělo na jeho soukromý a rodinný život. To žalobce namítal již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalovaná se však k jeho námitkám vůbec nevyjádřila a otázkou nedostatků skutkových zjištění se de facto nezabývala. V tomto ohledu bylo s odvolacími námitkami žalobce naloženo tak nedostatečným způsobem, že lze uvažovat i o tom, zdali je v tomto bodě rozhodnutí žalované vůbec přezkoumatelné.
14. Žalobce již ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí v I. stupni správního řízení, a dále ve svém odvolání, které žalovaná zamítla, zdůrazňoval, že nebyl adekvátně posouzen dopad rozhodnutí do sféry jeho soukromého života.
15. Správní orgán I. stupně se de facto nezabýval zásahem do práva na soukromý a rodinný život s odvoláním na to, že žalobce má na území pouze dospělou sestru, která není blízkým rodinným příslušníkem. Zcela však pominul to, že právě probíhající studium, které žalobce tvrdil (a býval by jej i prokázal, kdyby mu to správní orgán I. stupně umožnil), představuje zcela svébytnou složku práva na soukromý a rodinný život, jak ve vztahu k čl. 8 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod judikoval Evropský soud pro lidská práva. Obecně lze tento pojem vymezit jako síť osobních, společenských

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

a hospodářských vztahů vytvářející soukromý život každé lidské bytosti (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 9. 10. 2003, Slivenko proti Lotyšsku, stížnost č. 48321/99, bod 96). Jak vyplývá z judikatury ESLP, čl. 8 Úmluvy chrání právo na vytváření a rozvíjení vztahů s jinými lidskými bytostmi a vnějším světem, které ve svém souhrnu tvoří sociální identitu dotčeného cizince, proto tyto vazby mezi oním cizincem a společností, ve kterém dotčený cizinec žije, tvoří jako jeden celek součást konceptu soukromého života (rozsudek ESLP ze dne 12.1.2010, A.W. Khan proti Spojenému království, stížnost č. 47486/06, bod 31). V případě žalobce navíc posouzení zásahu do soukromého a rodinného života předpokládá sám zákon o pobytu cizinců, a to v ust. § 46 odst. 5 v kombinaci s § 174a odst. 2, který stanoví, že „při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“ Dle názoru žalobce je třeba probíhající studium považovat za společensko-kulturní vazbu, ba dokonce za jednu z těch, kterým je třeba přikládat v řízení význam už jen z toho důvodu, že studium je formalizované, výstupy ze studia v podobě hodnocení jsou zpravidla písemné, a jako takové se správnímu orgánu hodnotí o něco snadněji než například stupeň integrace. Žalobce v současnosti úspěšně studuje těžký vysokoškolský obor, a i ze strany otce je motivován, aby studium dokončil. Žalobce prokázal, že o studium stojí, investoval do něj nemalé množství času, energie a peněz k pobytu na území. Jakkoliv správní orgány vnímají předchozí neúspěšná studia jako důkaz o tom, že žalobce své studium neprioritizuje, skutečnost, že žalobce nyní studuje úspěšně, svědčí o jeho odhodlání a schopnosti překonávat překážky, které se při minulých studiích vyskytly. Přejít nelze ani to, jak dobře se žalobce naučil česky. Je tak zcela nežádoucí, aby do jeho studia bylo zasaženo nuceným vycestováním žalobce. Správní orgány nevysvětlily, v čem spočívá natolik naléhavý zájem státu, aby žalobci nebyl prodloužen pobyt na území, že převáží nad zájmem žalobce zůstat zde a pokračovat ve studiu. To je pak o to více zřejmé, když uvážíme, že žalovaná v napadeném rozhodnutí na str. 15 argumentuje, že žalobci nikdo nebrání v návratu na území – v takovém případě lze důvodně pochybovat o tom, že zde existuje natolik palčivý zájem, aby pobyt žalobce byl ukončen a tento byl nucen vycestovat.

16. Další významnou okolností, pro kterou neprodloužení dlouhodobého pobytu představuje významný zásah do práva žalobce na soukromý život, je skutečnost, že jeho domov byl v Sýrii zničen bombardováním. V tomto bodě se žalobce plně odkazuje i na odůvodnění žádosti o odkladný účinek, kde veškeré okolnosti popsal. Na území Sýrie, která je momentálně jedinou zemí, kam by mohl vycestovat. Na území však nemá nikoho z rodiny. Jeho rodiče jsou rozvedeni a jeho otec s jeho sourozenci Sýrii již opustili a v současnosti přebývají v Saudské Arábii. Matka žalobce původně v Sýrii zůstávala až do zničení domu, kde měl domov i žalobce, v roce 2020 tento však opustila a uprchla do Turecka, odkud se měla možnost ozvat až po 3 měsících. Kdyby mohl žalobce pouze přicestovat do Sýrie a následně vnitrostátně přesídlit či odjet do jiné země, tak by této možnosti zcela jistě využila i jeho matka. Žalobce je navíc ohrožen tím, že je mladým mužem, a hrozí tedy jeho zatažení do ozbrojeného konfliktu v Sýrii, např. formou odvodu do armády syrského vládnoucího režimu. Neprodloužením žalobcova dlouhodobého pobytu mu vzniknou zcela nepřiměřené komplikace, naopak prodloužením jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dlouhodobého pobytu není ohrožen žádný protichůdný zájem. Opět lze poukázat na absurditu situace, kdy správní orgán I. stupně žalobci doporučil požádat o azyl či vízum strpění. Takováto opatření jsou však výjimečná a subsidiární vůči standardním pobytovým oprávněním. Pakliže by byl žalobce nucen žádat o azyl či vízum strpění, pak je třeba uzavřít, že by bylo zcela nepřiměřené jej do takové situace „dotlačit“ neprodloužením dlouhodobého pobytu za účelem studia.

17. Posuzováním přiměřenosti dopadu rozhodnutí na oprávněné zájmy cizinců se mnohokrát zabýval Nejvyšší správní soud, který také konstantně připodobňuje algoritmus přezkumu přiměřenosti k vážení na dvouramenné váze s miskami. Cílem je roztrždit jednotlivé protichůdné zájmy mezi dvě misky na opačných stranách vah, a následně zjistit, která strana převáží tu druhou. Z judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že tento proces nelze nahradit pouhým konstatováním, že rozhodnutí je přiměřené – správní orgány musí při testu proporcionality protichůdné zájmy definovat, popsat a vážit proti sobě. Příkladem lze uvést popis postupu, který doporučil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016-33: „Má-li být poměřována závažnost jednání stěžovatelky a dopady do jejího soukromého a rodinného života, musí být konkrétní dopady nejdříve správním orgánem vymezeny. Teprve konkrétně vymezené dopady do soukromého nebo rodinného života stěžovatelky mohou být poměřovány s povahou a závažností jejího jednání.“ Stejně algoritmus zkoumání přiměřenosti Nejvyšší správní soud popsal v rozsudku ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 Azs 94/2019-33, kde uvedl, že: „správní orgány, jakož i městský soud, se při posuzování přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele zabývaly téměř výlučně otázkou závažnosti jeho trestné činnosti, o níž jistě nelze pochybovat. Nejvyšší správní soud se se závěry žalované stran hodnocení závažnosti chování stěžovatele z hlediska závažného narušení veřejného pořádku, které aproboval i městský soud, ztotožnil. Neztotožnil se však již s otázkou hodnocení přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele. Ačkoli žalovaná, stejně jako městský soud v napadeném rozsudku zdůrazňují, že při posuzování přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu cizince z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života se poměřuje „něco k něčemu“, ve skutečnosti se zaměřily jen na vyhodnocení a posouzení škodlivosti jednání stěžovatele, resp. otázku veřejného pořádku, nicméně „k čemu“ tento zájem na veřejném pořádku poměřovaly - otázku soukromého a zejména rodinného života stěžovatele – přezkoumatelným způsobem nevymezily.“ Žalobce si je vědom, že v daných případech se nejednalo o přezkum neprodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia, test proporcionality je však obecnějšího charakteru a typ řízení zde nehraje sám o sobě takovou roli, aby nešlo výše uvedené závěry plně přenést na případ žalobce.
18. Správní orgán I. stupně redukoval právo na ochranu soukromého a rodinného života pouze na rodinnou složku. Nezabýval se tak zásahem do soukromého života vůbec. Žalovaná pak tento postup schválila a odvolání zamítla s tím, že poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71. V daném případě se však Nejvyšší správní soud zabýval ochranou vazeb vytvořenými na území neúspěšnými žadateli o mezinárodní ochranu, a přezkoumával rozhodnutí správních orgánů v tomto velmi specifickém řízení, které je upraveno v zákoně 325/1999 Sb., o azylu. Navrch se jedná o rozhodnutí 15 let staré, přičemž v průběhu let samozřejmě Nejvyšší správní soud konstantně judikoval, že i neudělení či neprodloužení pobytového oprávnění dle zákona o pobytu cizinců může představovat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince a jeho vazeb na území. Odkaz žalované na rozhodnutí Nejvyššího správního

soudu č. j. 5 Azs 46/2008-71, navrhl k prokázání úvahy, že „zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území vytvořil, by v souvislosti čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu“ je tak třeba důrazně odmítnout jako zcela nepřiléhavý.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

19. Pokud jde o samotné vyjádření k žalobě, Komise především plně odkazuje na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť některé námitky žalobce byly uplatněny již v odvolacím řízení (tvrzení o nesprávném výkladu pojmu „jiná závažná překážka“; namítaná nepřiměřenost dopadů do soukromého života žalobce; žádost o přerušování řízení; výslech žalobce). Ve zbytku Komise uvádí následující.
20. Žalobce namítá, že při výkladu neurčitě právního pojmu „jiná závažná překážka“ není dán prostor pro správní uvážení, jak chybně uvádí Komise na str. 9 žalovaného rozhodnutí, kde Komise poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 9 As 80/2011-69, ze dne 19. 1. 2012, konkrétně část, kde Nejvyšší správní soud uzavřel, že: „Správní rozhodnutí jako individuální správní akt má předně jeho adresátu na podkladě konkrétních individualizovaných okolností případu ozřejmit, na základě jakých úvah dospěl správní orgán k danému výsledku řízení a jaká konkrétní skutková zjištění jej vedla k podřazení jednání účastníka řízení pod danou skutkovou podstatu. Není však již povinností správního orgánu, aby ve svém rozhodnutí v obecné rovině rozebíral naplnění skutkové podstaty daného ustanovení bez souvislosti s vydávaným rozhodnutím, a v rámci správního rozhodnutí se tak zabíral obecnými dopady tohoto ustanovení do aplikační praxe.“ Z citovaného rozsudku nelze podle žalobce dojít k závěru, že by snad měl správní orgán volné ruce při úvaze, jakým způsobem bude neurčitý právní pojem „jiná závažná překážka“ aplikovat, jak tvrdí Komise. K uvedené námitce Komise uvádí, že v uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž konkretizoval, že „neurčitý právní pojem [...] zahrnuje jevy nebo skutečnosti, které nelze obecně zcela přesně právně definovat. Jejich obsah a rozsah se může měnit, např. v závislosti na čase a místě aplikace právního předpisu. Zákonodárce tak vytváří správnímu orgánu prostor, aby zhodnotil, zda konkrétní případ lze podřadit pod neurčitý právní pojem či nikoliv“. Podle Komise žalobce opomenul uvést i tuto část uvedeného rozsudku, jelikož vyvrací jeho tvrzení, že by snad neměl správní orgán možnost učinit úvahu ve vztahu k výkladu neurčitě právního pojmu „jiná závažná překážka“. Uvedený rozsudek naopak přímo uvádí, že je dán správnímu orgánu prostor, aby zhodnotil, zda konkrétní případ lze podřadit pod neurčitý právní pojem. Komise si je vědoma, že při výkladu neurčitě právního pojmu nemůže daný pojem vyložit zcela libovolně, resp. musí se pohybovat v určitých přípustných mezích správního uvážení, neboť jinak by byl takový postup výrazem libovůle. Komise je však toho názoru, že se takového postupu nedopustila, naopak, vyložila daný pojem ve vztahu k individuálním okolnostem projednávaného případu a za použití euro konformního výkladu. Má tedy za to, že při výkladu daného pojmu nevybočila z přípustných mezí správního uvážení a že při aplikaci daného pojmu, resp. ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., které daný pojem obsahuje, postupovala v duchu názorů, které jsou obsaženy ve vztahu k aplikaci neurčitých právních pojmů v judikatuře správních soudů.
21. Žalobce dále namítá, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci tak, jak vyplývá ze zásady materiální pravdy deklarované v § 3 zákona č. 500/2004 Sb. Komise k uvedenému konstatuje, že správní orgán I. stupně nemohl žalobci prodloužit platnost

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobce na území. Komise konstatuje, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně, č. j. OAM-31903-21/DP-2022 ze dne 26. 1. 2023, bylo vydáno v souladu s právními předpisy, konkrétně v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb. a zákonem č. 326/1999 Sb., a dále Komise v průběhu správního řízení I. stupně neshledala existenci vad řízení, které by mohly mít vliv na soulad rozhodnutí správního orgánu I. stupně, č. j. OAM-31903-21/DP-2022 ze dne 26. 1. 2023, s právními předpisy. Komise konstatuje, že stav věci byl správním orgánem I. stupně zjištěn v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb. a že byl naplněn důvod pro zamítnutí žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb.

22. K námitce žalobce, že se Komise nevyjádřila ke všem námitkám, Komise odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 52 A 11/2018-164 ze dne 27. 6. 2018, ve kterém soud uvádí, že: „Ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008-13).“, a dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 2 As 337/2016-64 ze dne 29. 6. 2017, podle kterého: „Povinnost orgánů veřejné moci (včetně orgánů moci soudní) svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-13, případně, za podmínek tomu přiměřeného kontextu, i s akceptací odpovědi implicitní, což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z nalus.usoud.cz), či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011-72. To znamená, že na určitou námitku lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí soud prezentuje od názoru stěžovatele odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (srov. nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013-30, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013-50). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobily změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. nález ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci – pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů – nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly.“

23. Komise se rovněž neztotožňuje s žalobní námitkou týkající se nedostatečného a nesprávného posouzení přiměřenosti dopadu žalovaného rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu I. stupně do soukromého a rodinného života žalobce. Správní orgán I. stupně stejně jako Komise tento dopad posoudily, a to v návaznosti na obsah spisového materiálu a skutečnosti sdělené žalobcem. Komise má za to, že v tomto ohledu oba správní orgány dostaly své povinnosti a že jejich posouzení odpovídá okolnostem daného případu.

IV.

Ústní jednání

24. V rámci ústního jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V.

Posouzení věci soudem

25. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

VI.

Rozhodnutí soudu

26. Žaloba je důvodná.

A.

27. Předmětem sporu mezi účastníky byla otázka, zda v případě žalobce byla naplněna „jiná závažná překážka“ jeho pobytu na území ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců a byl tak dán důvod k zamítnutí žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia.
28. Prvoinstanční orgán opřel své úvahy o naplnění daného pojmu o skutečnost, že žalobce nepřistupoval ke svému dosavadnímu studiu svědomitým způsobem, když „*je po 3 letech pobytu již potřetí opět v 1. ročníku a současně v průběhu těchto let byly jeho studijní výsledky absolutně nedostatečné, resp. v rámci studia na UP FCHT nedosáhl žádných studijních výsledků, nelze dospět k jinému závěru, než že nečiní dostatečný pokrok ve studiu*“ (viz str. 4 shora prvoinstančního rozhodnutí), a z tohoto skutkového závěru dovodil, že žalobce nenaplní účel pobytu, což představuje „jinou závažnou překážku“ pro vyhovění jeho žádosti. Žalovaná v napadeném rozhodnutí navázala na prvoinstanční orgán podrobnou analýzou neurčitého právního pojmu „jiná závažná překážka“ (zejména str. 9 – 13 napadeného rozhodnutí) včetně odkazů na judikaturu správních soudů a dále doplnila, že i ve smyslu evropských předpisů, konkrétně čl. 21 odst. 2 písm. f) Směrnice č. 2016/801/EU představuje nedostatečný pokrok ve studiu důvod pro neprodloužení vzdělávacích pobytů.
29. Soud v obecné rovině souhlasí s úvahami správních orgánů o tom, že neplnění účelu, resp. nedostatečný pokrok ve studiu ve smyslu Směrnice, mohou vskutku naplňovat pojem „jiná závažná překážka“ podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Toto ostatně nesporně ani sám žalobce. Platí však, že v nyní projednávané věci otázka existence právě uvedených východisek nebyla podepřena řádnými skutkovými podklady, prvoinstanční

orgán vyšel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a žalovaná dané pochybení nezhojila.

30. Je sice pravdou, že opakované studium prvního ročníku a časté střídání vysokých škol představuje indicii nasvědčující tomu, že v případě žalobce vskutku dochází k naplňování předpokladů správních orgánů stran neplnění účelu, resp. nedostatečného pokroku ve studiu, je třeba si však uvědomit, že poté co tato skutečnost vyšla v rámci prvoinstančního řízení najevo, žalobce přestřel jasně formulované důvody takto atypického přístupu ke studiu.
31. Žalobce konkrétně v rámci prvoinstančního řízení uvedl, své první studium na LF UK v Hradci vskutku nezvládal, a to z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka bránící úspěšnému osvojení si odborné matérie, proto následně při své druhém studiu zvolil více technický obor kladoucí nižší požadavky na znalost českého jazyka (farmakologii na UP FCHT). V průběhu studia farmakologie však došlo problémům v jeho osobním životě souvisejícím s ohrožením jeho matky v souvislosti s válkou v Sýrii. V důsledku těchto skutečností a stresu s nimi spojeného včetně zdravotních obtíží nebyl schopen dosahovat předepsaných studijních výsledků. Poté, co tyto okolnosti pominuly, žalobce seznal, že studium farmakologie je nenávratně narušené a po zbytek akademického roku se věnoval zlepšování češtiny. Po dosažení tohoto cíle následně nastoupil v roce 2022 znovu na lékařskou fakultu (LF UK v Plzni), kde podle svého tvrzení řádně pokračuje ve studiu.
32. Při pohledu na právě tvrzené skutečnosti má soud za to, že žalobce přestřel potenciálně věrohodnou verzi skutkové reality, když jednotlivá tvrzení do sebe na první pohled logicky zapadají, navíc je žalobce podpořil konkrétními a relevantními důkazními návrhy (výslechem své osoby, listinnými podklady týkající se situace matky, lékařskou zprávou o svém zdravotním stavu, aktuálními studijními výsledky). Za této situace není z pohledu zákonnosti napadeného, resp. prvoinstančního rozhodnutí, udržitelné, aby prvoinstanční orgán, aniž by pravdivost tvrzení žalobce jakkoliv zpochybnil provedeným dokazováním, jednak daná tvrzení nepřipadně bagatelizoval (zejména úvahou o nutnosti osvědčit „určitou míru psychické odolnosti“ při tvrzeném ohrožení matky válečným konfliktem a s tím spojenými psychickými útrapami), jednak činil závěry, pro které není opora ve správním spise – jde zvláště o dedukci, že ani žalobcovo třetí studium neprobíhá řádným způsobem za situace, v níž k tomuto tématu nebylo vedeno žádné důkazní řízení, když důkazní návrhy žalobce, jimiž se snažil prokázat bezproblémový průběh svého aktuálního studia, byly bez dalšího zamítnuty. Objasnění této otázky přitom může mít značný význam pro posouzení pravdivosti skutečností uváděných žalobcem, tj. existence jeho skutečné vůle studovat a naplňovat tak účel svého pobytu.
33. Toliko pro doplnění celkového kontextu nyní projednávané věci má soud za to, že správními orgány prezentovaná verze o laxním přístupu žalobce ke studiu ostatně nepůsobí příliš přesvědčivě ani z pohledu předmětu žalobcova studia – pokud by chtěl studium v ČR simulovat či účelově prodlužovat, jistě by si vybral jiný obor než lékařskou vědu, u něhož je všeobecně známé, že jde o vysoce výběrovou oblast vzdělávání, u níž i pouhá přijímací zkouška je těžce prostupná pro naprostou většinu populace. I tato skutečnost podporuje věrohodnost okolností uváděných žalobcem.
34. Lze shrnout, že v navazujícím řízení bude nezbytné, aby prvoinstanční orgán, pokud má pochybnosti o pravdivosti žalobcem prezentovaného příběhu, vedl transparentním způsobem důkazní řízení, provedl a zhodnotil žalobcem navržené důkazy ve vzájemných souvislostech, a pokud se zejména prokáže, že aktuální studium žalobce se uskutečňuje

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

v souladu se studijním plánem, bude nezbytné učinit úvahu o tom, zda i za této skutkové situace je v případě žalobce naplněn pojem „jiná závažná překážka“ podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců.

B.

35. Soud s ohledem na výše vymezený rozhodovací důvody o nedostatečném zjištění skutkového stavu se nemohl z důvodu předčasnosti zabývat otázkou přiměřenosti zásahu do osobního a rodinného života žalobce. Nejprve je nutné vyřešit otázku, zda vůbec u žalobce nastala „jiná závažná překážka“ jeho pobytu na území ČR, a teprve poté (v případě, že správní orgány dospějí po řádném dokazování ke kladné odpovědi na tuto otázku) může soud zkoumat, zda došlo k řádnému vypořádání otázky přiměřenosti rozhodnutí.

C.

36. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Jelikož těžiště nezákonnosti se nachází v rozhodnutí prvoinstančního orgánu, soud přistoupil i k jeho zrušení (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VII.

Náklady řízení

37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má právo na náhradu nákladů řízení žalobce, jež měl ve věci plný úspěch. Žalobci bylo přiznáno právo na náhradu nákladů spočívajících v zaplaceném soudním poplatku za žalobu (3.000 Kč), návrhu na přiznání odkladného účinku (1.000 Kč), v odměně za tři úkony právní služby v plné výši, tj. 3.100 Kč/úkon, kterými se rozumí převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé a účast na jednání konaném před soudem, dále za jeden úkon ve výši jedné poloviny, tj. 1.550 Kč/úkon, kterým bylo sepsání návrhu na odkladný účinek, a náhradě hotových výdajů za čtyři úkony právní služby v paušální výši 300 Kč/úkon, dále náhradu hotových výdajů ve výši 448 Kč za cestovní výdaje podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), odst. 2 písm. a) a § 13 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Celková výše přiznané náhrady nákladů řízení tedy činí 19.122,58 Kč, tj. zaokrouhleno 19.123 Kč. Žalované bylo určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a byla jí stanovena pariční lhůta, již soud vzhledem k možnostem žalované platbu realizovat považuje za přiměřenou.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 26. března 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.